

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра музично-практичної підготовки

Мандрик Ю. Б.

Загальне фортепіано

Методичні рекомендації для проведення практичних занять

Луцьк
Вежа-Друк
2017

УДК 786.2(072)
ББК 85.315.42 я 73-9
М 23

Рекомендовано до друку
науково-методичною радою Східноєвропейського національного
університету імені Лесі Українки
(протокол № 9 від 21/06/2017 р.)

Рецензенти:

Пилипчук В. В. – Заслужений працівник культури України, викладач-методист Луцького педагогічного коледжу, Голова правління Волинського обласного осередку Національної спілки кобзарів України.

Панасюк С. Л. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри історії, теорії мистецтв та виконавства факультету мистецтв СНУ імені Лесі Українки.

Мандрик Ю. Б.

М 23 Загальне фортепіано : методичні рекомендації для практичних занять з курсу «Загальне фортепіано». – Луцьк : Вежа-Друк. 2017. – 12 с.

У методичних рекомендаціях розкриваються основні положення проведення практичних занять із курсу «Загальне фортепіано» з метою розвитку у студентів умінь вільного використання набутих теоретичних знань і навичок у професійній діяльності, чіткого уявлення ролі фортепіанного виконавства, розуміння специфіки використання інструменту.

Рекомендовані студентам вищих навчальних закладів спеціальності «Музичне мистецтво» при вивченні курсу «Загальне фортепіано», а також аспірантам, учителям, працівникам закладів культури і мистецтв.

УДК 786.2(072)
ББК 85.315.42 я 73-9

© Мандрик Ю. Б., 2017

Вступ

Не торопливо $\text{♩} = 126$

The musical score is written for piano and consists of six systems of two staves each. The key signature is one flat (B-flat major or D minor), and the time signature is 2/4. The tempo is marked "Не торопливо" (Not too fast) with a quarter note equal to 126 beats per minute. The first system begins with a piano (*p*) dynamic and includes fingering numbers (5, 4, 3, 4) and a breath mark (v). The second system features a breath mark (v) and a dynamic marking of *p*. The third system includes a breath mark (v) and a dynamic marking of *p*. The fourth system includes a breath mark (v) and a dynamic marking of *p*. The fifth system features a forte (*f*) dynamic marking and a slur over the right-hand melody. The sixth system includes a slur over the right-hand melody. The score concludes with a final chord in the right hand.

First system of a piano score. The right hand features a melodic line with a slur over the first two measures, followed by a half note and a quarter note. The left hand has a simple accompaniment. Dynamics include *f* and *p*.

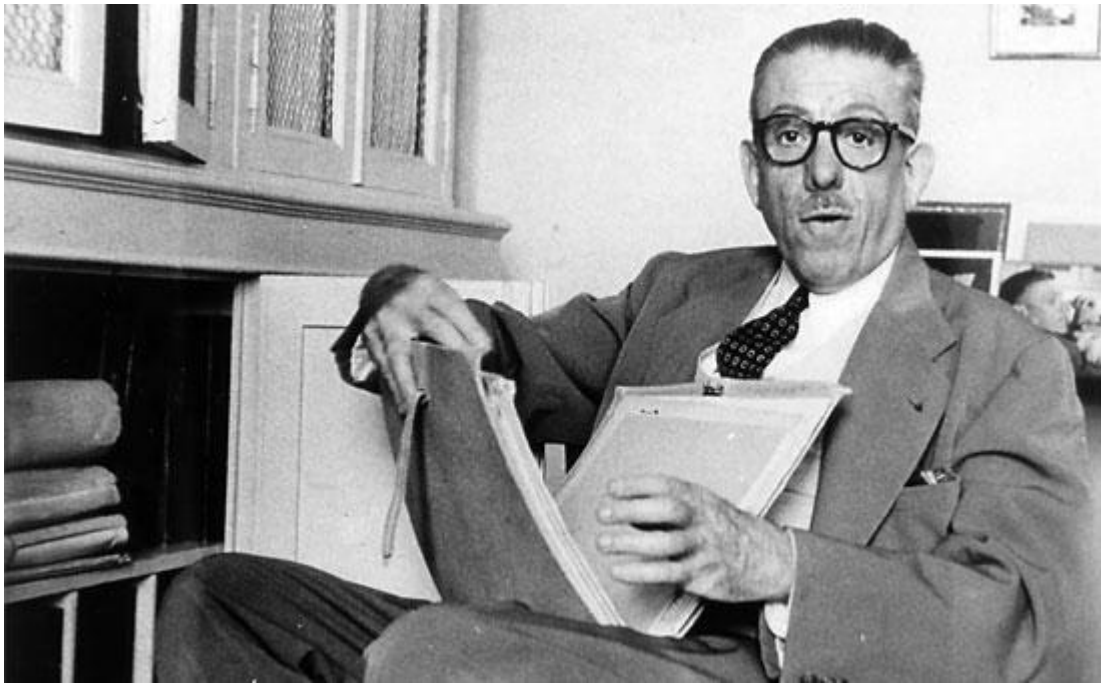
Second system of the piano score, continuing the melodic and accompanimental lines.

Third system of the piano score, showing further development of the musical themes.

Fourth system of the piano score, including a dynamic marking of *f*.

Fifth system of the piano score, featuring a dynamic marking of *ff* *secco*.

Sixth system of the piano score, concluding with a dynamic marking of *fff*. The instruction "не замедляя" (do not slow down) is written above the first measure.

Франсис Жан Марсель Пуленк - (7.01.1899 Париж – 30.01.1963 Париж) – французький композитор, піаніст, критик, найбільш відомий учасник творчої спілки «Шістка».

Народився у сім'ї відомого промисловця. З п'яти років починає навчатися гри спочатку у матері, а потім у племінниці С. Франка – Буте де Монвель. З п'ятнадцяти років навчається у класі фортепіано Р. Вінеса, а пізніше – у класі композиції і поліфонії Ш. Кьоклена. В ранні роки захоплюється творчістю Шабліє, Дебюссі, Равеля, Також великий вплив на його становлення як музиканта і композитора мала творчість І. Стравинського.

Творчість Пуленка охоплює широке коло жанрів. «Ранньому» Пуленкові властиві переважно «легкі» концертні твори, він часто користувався джазовими ритмами, знаходив незвичайні інструментальні фарби.

Пуленк багато писав на тексти сучасних йому поетів. Вокальним творам композитора властива мелодійність. Спираючись на традиції французької народної пісенності, композитор розвивав принципи музичного інтонування К. Дебюссі й вокальної декламаційності М. Мусоргського.

У період зрілості Ф. Пуленку належить велика кількість творів великої форми: опери: «Груди Терезія» 1944 р., трагічна «Діалоги кармеліток» 1957, а також лірико-трагічна моноопера «Людський голос» 1959.

Список творів:

для солістів, хору й оркестру:

кантата Засуха (Scheresses, на стихи Е. Джеймса, 1937),

Stabat Mater (1950),

Gloria (1959),

Sept Ropons des tonobres (для сопрано (дитячий голос), дитячого й чоловічого хорів, 1961);

для оркестра – симфонієтта (1947), сюїти й ін.;

концерти для інструментів з оркестром:

Сільський концерт для клавесина (Concert champatre, з малим оркестром, 1928, присвячений В. Ландовській),

для органа, струнного оркестра і литавр (1938),

для 2 фортепіано (1932),

для фортепіано (1949);

для фортепіано:-

Вічні рухи (Mouvements perpetuels, 1918),

5 інтермеццо (1920-21),

Прогулянки (Promenades, 1924),

французька сюїта (Suite française, 1935; використано теми зі збірника танців композитора 16 ст. К. Жервеза),

8 ноктюрнів (1929-38),

15 імпровізацій (1932-59) та ін.;

камерні інструментальні ансамблі;

в т.ч. Сонати для кларнета, гобоя, флейти і фортепіано.

хори з інструментальним супроводом

Літанії до Чорної Богоматері (Litanies à la Vierge noire , для жіночого або дитячого хору й органа або струнного оркестру, 1936);

хори a cappella:

7 хорів на вірші Г. Аполлінера й П. Елюара (1936), Меса G-dur (1937), кантата "Образ людини" (Figure humaine, на вірші Елюара, для подвійного змішаного хору, 1943),

8 французьких пісень на стародавні народні тексти (Huit chansons fransaises, 1945);

для голосу з оркестром:

Світська кантата "Бал-маскарад" (Le bal masque, на текст М. Жакоба, для баритона або сопрано й камерного оркестру, 1932),

Селянські пісні (Chansons villageoises, на вірші М.Фомбьора, 1942);

для голосу з інструментальним ансамблем:

Негритянська рапсодія (Rhapsodie negre, для баритона, 1917),

Бестіарій (6 пісень на вірші Аполлінера, 1919),

Кокарди (3 пісні на вірші Ж. Кокто, для тенора, 1919);

для голосу з фортепіано: романси на вірші Елюара, Аполлінера, Ф. Гарсія Лорки, Жакоба, Л. Арагону, Р. Десноса;

музика для драматичного театру, кіно й ін.

Інтерпретація музичного твору «Стаккато» є однією з тих проблем сучасного музикознавства, які перебувають на перетині теоретичних пошуків і «живої» музичної практики. У ній можна виразити аспекти виконавської, слухацької, музикознавчої інтерпретації, а також композиторського прочитання. Завданням педагога є не тільки донести до учня власне розуміння твору, що вивчається, але одночасно і не «нав'язати» своєї інтерпретації, а домогтися індивідуальної, самостійної.

Твір «Стаккато» виконується в темпі *non allegretto* (не поспішаючи). Розмір 2/4.

Виконавцю для розкриття особливостей змісту музичного твору необхідно усвідомити, що проблема штрихової техніки є одним із чинників передачі задуму автора. Він має досконало володіти основним для цього

твору штрихом *staccato* (уривчасто). Особливу увагу необхідно звернути на акценти в тактах 2,4,6, 8, 10,12,15, 16, 17, 19, 24, 26, 28, 30, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 40,41,42, 43, 44, 45. Це додасть особливої чіткості при виконанні.

Твір має широку динамічну шкалу від *p* на початку твору до *fff* при завершенні. Динаміка у данному творі виступає важливим засобом музичної виразності і дозволяє максимально розкрити художній образ. При цьому особливої уваги заслуговує розвиток динамічної структури в тактах 22 – 24, 33 -34, 41 – 45.

В темповому плані твір потребує стабільності протягом виконання особливо при завершенні твору в тактах 41 – 45 (*senza rall.*) (не сповільнюючи).

Список джерел

1. Алексеев А. Методика обучения игре на фортепиано: Учебное пособие для музыкальных вузов и училищ / А. Алексеев – М.: Музыка, 1971.
2. Баланше Е. Р. Современная фортепианная техника / Е. Р. Баланше. – Л.: Музыка, 1980.
3. Вопросы фортепианной педагогики. – Вып. 1-4. – М.: Музыка.
4. Воробкевич Т. Методика викладання гри на фортепіано / Т. Воробкевич. – Львів: «Логос», 2001. – 222 с.
5. Ежедневные упражнения юного пианиста / Сост. Ю. Левин. – М.: Сов. композитор, 1980.
6. Корто А. О фортепианном искусстве / А. Корто. – М.: Музыка, 1965.
7. Либерман Е. Работа над фортепианной техникой / Е. Либерман. – М.: Музыка, 1971.
8. Либерман Е. Творческая работа пианиста с авторским текстом / Е. Либерман. – М.: Музыка, 1982. – 235 с.
9. Мартинсен К. А. Индивидуальная фортепианная техника / К. А. Мартинсен. – М.: Музыка, 1987.
10. Милич Б. Про формування і вдосконалення викладацької майстерності педагогів–піаністів / Б. Милич. – К.: Муз. Україна, 1971.
11. Нейгауз Г. Об искусстве фортепианной игры / Г. Нейгауз. – 2-ге вид. – М.: Музгиз, 1961.
12. Савинский С. Работа пианиста над музыкальным произведением / С. Савинский. – М.; Л.: Музыка, 1964.
13. Скорульський М. А. Елементарні основи фортепіанної техніки школи Г. М. Осипової / М. А. Скорульський. – К.: Муз. Україна, 1970.
14. Скребков С. Художественные принципы музыкальных стилів / С. Скребков. – М.: Музыка, 1973.

15. Таран І. Ескізне вивчення музичних творів у викладанні гри на фортепіано / І. Таран // Науковий вісник Нац. муз. академії України ім. П. І. Чайковського. – Вип. 35. Актуальні проблеми викладання музичних дисциплін у вищій школі. – К., 2004. – С.217-223.
16. Фейнберг С. Пианизм как искусство / С. Фейнберг. – М.: Музыка, 1969.
17. Цуккерман В. Музыкальные жанры и основы музыкальных форм / В. Цуккерман. – М.: Музыка, 1964.

Для нотаток

Навчально-методичне видання

Мандрик Ю. Б.

Загальне фортепіано

Методичні рекомендації для проведення практичних занять

Формат 60x84 ¹/₁₆. Обсяг 2,04 ум. друк. арк., 2,01 обл.-вид. арк.
Наклад 50 пр. Зам. 153. Видавець і виготовлювач – Вежа-Друк
(м. Луцьк, вул. Винниченка, 14, тел. (0332) 29-90-65).
Свідоцтво Держ. комітету телебачення та радіомовлення України
ДК № 4607 від 30.08.2013 р.